Palas – reproduktor

Krystyna Chmiel

Ogier *Palas* s. (*Aswan – Panel* po *Nil*) urodził się 12.02.1968 r. w Tiersku (wówczas ZSRR). Do Polski został importowany w 1972 r., aby przez wprowadzenie obcej krwi zapobiec wzrostowi inbredu w stadzie matek czystej krwi. Ta „obca" krew to dwa egipskie ogiery w jego rodowodzie: *Aswan* s. 1958 (*Nazeer – Yosreia*) i *Nil* s. 1951 (*Sid Abouhom – Malaka*) – oba hodowli stadniny El Zahraa. *Aswan* był w niewielkim stopniu (6,25%) zinbredowany na og. *Mansour*, ale nie był w ogóle spokrewniony ze swoją partnerką, klaczą *Panel*, której matka, *Platina* gn. 1950, miała rodowód dobrze nam znany – to pełna siostra używanego w Polsce og. *Pietuszok* 1954 (*Priboj – Taktika* po *Taki Pan*). Występują w nim polskie ogiery: dzielny wyścigowo *Piołun* kaszt. 1934 (*Koheilan I – Dziewanna*) i syn prawie niepobitego *Kaszmira – Taki Pan* 1937 (od *Dziwa*), który nie biegał tylko z racji roku urodzenia. Ta mocna, użytkowa krew była prawdopodobnie przyczyną, że *Palas* dał się poznać nie tylko jako „ojciec czempionów".

W polskiej hodowli *Palas* był użytkowany w latach 1973-90, kiedy został wyeksportowany do Brazylii. Krył we wszystkich działających wtedy stadninach państwowych: Janowie Podlaskim, Michałowie, Kurozwękach i Białce. Prywatna hodowla miała w tym okresie charakter marginalny i traktowana była jako coś w rodzaju skansenu. Dopiero w schyłkowych latach PRL-u doszło do pokrycia *Palasem* czterech klaczy należących do prywatnych właścicieli: *Aktorki*, *Mu-Farah* i *Wikliny* **Krystyny Dudy** oraz *Maranty* **Andrzeja Waliszewskiego**. Z tych połączeń urodziły się cztery ogierki, odpowiednio: *Aktor*, *Mu-Faro*, *Wodzirej* i *Marengo* – nieprzedstawiające sobą jednak nic wartościowego. Łącznie w Polsce urodziło się po nim 213 źrebiąt, w tym 115 klaczek i 98 ogierków.

> Palas był ogierem bardzo urodziwym i typowym, co w wysokim stopniu przekazywał na dalsze pokolenia. W polskiej hodowli Palas pozostawił 9 ogierów czołowych i 72 matki stadne, a wśród nich konie, które zdobyły najwyższe laury.

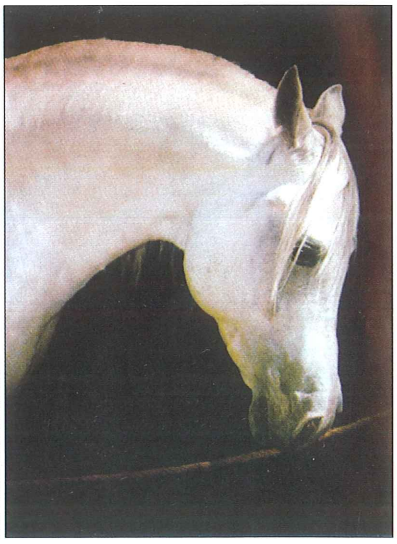

fot. Zofia Raczkowska

Palas

Palas był ogierem bardzo urodziwym i typowym, co w wysokim stopniu przekazywał na dalsze pokolenia. Pod względem ocenianych na pokazach cech „typ" oraz „głowa z szyją" jego wartość hodowlana wykazała znaczną przewagę jego potomstwa nad rówieśnikami, zatem okazał się „improverem". Tylko dla cechy „kłoda" wykazał ujemną wartość hodowlaną, co prawdopodobnie wynikało z faktu, że sam miał miękki grzbiet. Charakteryzował się mlecznobiałym odcieniem maści siwej, co stwarzało kontrastowe tło dla dużych, czarnych oczu. Genotypowo był jednak heterozygotą pod względem tej cechy, czego dowodzi struktura umaszczenia jego potomstwa. Rozkład ten okazał się typowy dla koni heterozygotycznie siwych – 73,24% osobników siwych i 26,76% innej maści, czyli zbliżony do oczekiwanego stosunku 75:25%.

W polskiej hodowli *Palas* pozostawił 9 ogierów czołowych i 72 matki stadne, a wśród nich konie, które zdobyły najwyższe laury. Dwie jego córki zostały Czempionkami Polski Klaczy Młodszych: *Elewka* (od *Elegancja*) i *Egina* (od *Estrada*), pięć – Klaczy Starszych: *Fantastka* (od *Fanza*), *Etruria* (od *Etna*), *Angola* (od *Andria*), *Premia* (od *Pliszka*), *Alejka* (od *Aleja*), trzech synów zdobyło Czempionat Polski Ogierów: *Gondolier* (od *Gonagra*), *Haracz* (od *Harmonia*) i *Ararat* (od *Arra*). *Palas* spłodził również troje

wszechstronny

Czempionów Europy: *Etrurię*, *Pilarkę* (od *Pierzga*) i *Haracza*, tyleż – Świata (*Gondolier*, *Etruria*, *Pilarka*), długoletnią rekordzistkę cenową i Czempionkę USA *Penicylinę* 1976 (od *Pentoda* po *Bandos*), czy założycielkę „dynastii czempionów" – *Emigrację* 1980 (od *Emisja* po *Carycyn*).

Zjawiskowa uroda *Palasa* i jego potomstwa na pierwszy rzut oka kojarzy się z czymś kruchym i eterycznym, toteż nie każdy wie, że średni współczynnik powodzenia (Wp) na sztukę jego potomstwa wynosił 1,12, a więc przewyższał średnią krajową, podobnie jak stopień objęcia próbami dzielności (74,65% liczby urodzonych źrebiąt, przy 69,57% dla całego stada podstawowego). W stawkach przychówku urodzonego w czterech stadninach państwowych rozrzut tych wartości był większy (tab. 3). Cztery ogierki po *Palasie* urodzone w hodowli prywatnej nie biegały.

Dane w tabeli pokazują, że w Michałowie, gdzie w okresie użytkowania *Palasa* zaczął dominować kierunek pokazowy, średnie wskaźniki dzielności były najniższe, chociaż i tam ogier pozostawił dobrze biegające osobniki. W całej swojej karierze hodowlanej *Palas* dał jednego derbistę (og. *Emael* gn. 1988, od *Ejnia* po *Algomej*, hod. SK Kurozwęki, Wp 10,80), trzy oaksistki (*Pieczęć* s. 1976, od *Pierzga* po *Negatiw*, Wp 3,54 i *Empala* gn. 1987, od *Equitana* po *Aloes*, Wp 3,18 – obie hod. SK Janów Podlaski oraz *Al Adha* s. 1989, od *Albania* po *Gwarny*, hod. SK Białka, Wp 3,33) i dwoje zwycięzców Porównawczej kl. *Euzebia* s. 1985, od *Europa* po *Bandos*, Wp 6,02 i og. *Paragon* s. 1986, od *Partita* po *Bandos*, Wp 4,56 – oboje hod. SK Janów Podl.). Poza zwycięzcami klasyków (w większości pochodzącymi z Janowa), *Palas* spłodził jednak także wiele koni o wartości użytkowej znacznie przewyższającej średnią, przy tym urodziwych, wysoko plasowanych na pokazach, a w przyszłości przeważnie zasłużonych w hodowli.

Takimi „pięknymi i dzielnymi" końmi były np.:

- *Gizela* s. 1977 (od *Gilza* po *Esparteiro*) hod. SK Michałów, Wp 3,44 – II w klasie klaczek dwuletnich na Polskim Narodowym Pokazie, ale także w Oaks, matka oaksistki;

Rozkład wartości użytkowej i stopnia objęcia próbami dzielności potomstwa og. Palas urodzonego w różnych stadninach / The Dispersion of Use Value and Submission to Race Trials of Palas Progeny Born in Different State Studs

Stadnina / Stud	Janów Podl.	Michałów	Kurozwęki	Białka
Szt. potomstwa /The number of progeny	72	72	46	19
Śr. Wp/szt. /The average value of Cs per head	1,29	0,84	1,21	1,37
% biegających /The percentage of raced offspring	72,22	77,78	78,72	73,68

Palas – the Multipurpose Producer

The grey stallion *Palas* (*Aswan – Panel* by *Nil*) was born on Feb. 12th, 1968, at Tiersk (at that time in the USSR). In 1972 he was imported to Poland, in order to prevent the excessive growth of the inbreeding rate in the Polish broodmares" band, by an infusion of an alien blood. It was the blood of two Egyptian stallions in his pedigree – *Aswan*, gr., 1958 (*Nazeer – Yosreia*) and *Nil* gr. 1951 (*Sid Abouhom – Malaka*), both bred by El Zahraa Stud. *Aswan* was moderately inbred (6,25%) to *Mansour*, but with his partner, *Panel*, was completely unrelated. Her dam, *Platina*, bay, 1950 (*Priboj – Taktika* by *Taki Pan*), was a full sister to the bay stallion *Pietuszok* 1954, used in Polish breeding. She contributed to that mating some genes of persistence and racing abilities, carried by the Polish stallions *Piołun*, ch., 1934 (*Koheilan I – Dziewanna*) and *Taki Pan* 1937, sired by the almost unbeaten *Kaszmir*. It was, probably, thanks to it, that *Palas* won renown not only as a „sire of show champions".

Palas was used in Polish breeding from 1973 to 1990, when he was sold to Brazil. He served mares in all four State Studs – Janów Podlaski, Michałów, Kurozweki and Białka. Private breeding was quite underdeveloped at that time, because of Communist restrictions, so in the late 80-ties he sired only four colts out of private-owned mares. In total he produced 213 foals, including 115 fillies and 98 colts.

He was rich in type and beauty, passing it on to the majority of his progeny. According to the traits „type" and „head and neck", his offspring showed a great advantage over its peers, what made him an

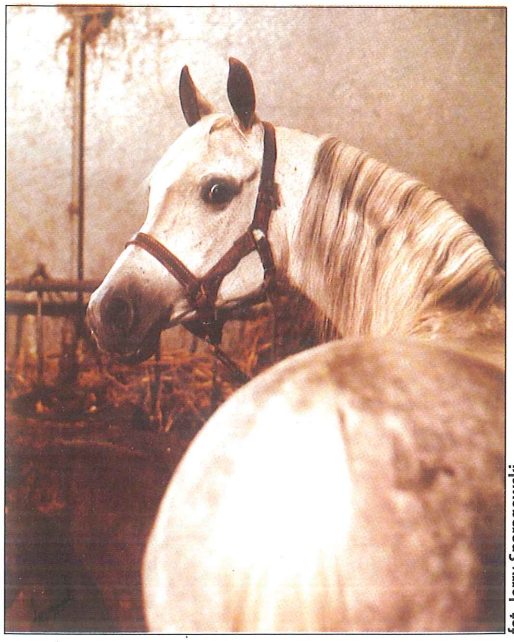

fot. Jerry Sparagowski

Penicylina (od/out of Pentoda / Bandos), Janów Podlaski, najdroższa klacz aukcji Polish Ovation / the highest selling mare of Polish Ovation Sale – 1,5 mln USD

fot. Zofia Raczkowska

Palas [EG] (Aswan [EG] – Panel [SU] / Nil [EG]), Tersk Stud

„improver". Only regarding the trait „body and topline" his breeding value proved negative, probably because of his soft back. His grey color was of milky-white shade, beautifully contrasting with his large, dark eyes. *Palas* was, however, heterozygous with regard to that trait, what was confirmed by the dispersion of colors in his progeny. Within it, 73,24% were greys, whereas 26,76% of other colors.
Palas left behind 9 leading sires and 72 broodmares for Polish breeding. Among them were winners of the highest awards – two Junior Champion Mares of Poland: *Elewka* (out of *Elegancja*) i *Egina* (out of *Estrada*), five Polish National Champion Mares: *Fantastka* (out of *Fanza*), *Etruria* (out of *Etna*), *Angola* (out of *Andria*), Premia (out of Pliszka), *Alejka* (out of *Aleja*) and three Polish National Champion Stallions: *Gondolier* (out of *Gonagra*), *Haracz* (out of *Harmonia*) i *Ararat* (out of *Arra*). He sired also three Europe Champions: *Etruria*, *Pilarka*, *Haracz* and three World Champions: *Gondolier*, *Etruria*, *Pilarka*, the highest-selling mare and US Nat. Ch. Mare – Penicylina 1976 (out of Pentoda by Bandos), as well as the foundress of a „Champions Dynasty" in Poland – Emigracja 1980 (out of Emisja by Carycyn).
A truly fantastic refinement of Palas and his progeny might be rather associated with something fragile and ethereal, the more, that it isn't widely known, that the average Coefficient of success per head of his get (1,12) exceeded the average value for the whole Polish population. Also the higher percent of his foals were raced (74,65% of born ones), comparing to the whole Polish broodmares" band (69,57%,

• *Doping* s. 1978 (od *Donna* po *Negatiw*) hod. SK Michałów, Wp 4,25 – Wiceczempion Włoch;
• *Kabała* s. 1978 (od *Kometa* po *Elf*) hod. SK Michałów, Wp 2,45 – Czempionka Polski Klaczy Młodszych;
• *Zulus* s. 1979 (od *Zazula* po *Negatiw*) hod. SK Michałów, Wp 2,23 – eksportowany do Francji, gdzie zasłużył się jako ojciec koni rajdowych;
• *Endel* s. 1981 (od *Elwira* po *Elf*) hod. SK Michałów, Wp 2,24 – Wiceczempion Polski i Europy, Międzynarodowy Czempion Ogierów z Babolnej;
• *Ararat* s. 1985 (od *Arra* po *Bandos*) hod. SK Janów Podlaski, Wp 1,42 – Czempion Polski, zwycięzca klasy w Pucharze Narodów, użytkowany do dziś jako czołowy;
• jego pełny brat *Arras* c. gn. 1986, Wp 3,92 – Czempion Austrii, później, z powodu niepłodności, użytkowany jako koń rajdowy.

Palas zasłużył się też jako ojciec koni długowiecznych oraz – po wytrwałej karierze wyścigowej – wszechstronnych w różnych konkurencjach jeździeckich. Jego syn *Wiedeń* s. 1982 (od *Wieża* po *Doktryner*), hod. SK Kurozwęki, na torze biegał przez trzy sezony, osiągając współczynnik powodzenia powyżej średniej (1,70). Później okazało się, że miał wrodzone zdolności do skoków, które nieraz demonstrował podczas przeglądów – kiedy udało mu się wyrwać prezenterowi, chętnie przeskakiwał żywopłoty. Przekazał tę cechę na potomstwo półkrwi, dał bowiem wiele wartościowych koni sportowych, jak np. og. *Bajt* s. 1991 (od *Bircza*), przez wiele lat reprezentujący SO Białka.

Jako klasyczny przykład typowo arabskiej wytrzymałości i długowieczności służyć może wał. *Elekt* gn. (od *Elektra* po *Bandos*), ur. 1985 w Janowie Podlaskim. Na wyścigach spędził trzy sezony, biorąc udział w 29 gonitwach, z których 5 wygrał. Jednak dopiero w III sezonie swojej kariery osiągnął „dobry średni" współczynnik powodzenia 1,00. Świadczy to o charakterystycznym dla arabów, zwłaszcza tzw. „starego typu", późnym dojrzewaniu. Po zejściu z toru zaczął startować w rajdach długodystansowych, osiągając w tej dyscyplinie poziom mistrzostw Polski. Co ciekawe, jego wieloletnia właścicielka, **Krystyna Romszycka**, wkrótce odkryła w nim także talent do ujeżdżenia. I w tej, skrajnie odmiennej dyscyplinie, *Elekt* doszedł do poziomu mistrzostw Polski, przechodząc całą drogę od klasy L do CC. Mało tego – sukcesy osiągał we współzawodnictwie z „dużymi" końmi ras uważanych za dużo bardziej predysponowane do konkurencji ujeżdżenia. Po raz ostatni, w wieku 25 lat, startował w II Sportowych Mistrzostwach Polski Koni Arabskich w 2010 r., jako „profesor" dla mniej doświadczonych zawodniczek. W zeszłym roku, w uznaniu dla tak zadziwiającej formy i kondycji, podczas „Dni Arabskich" otrzymał Trofeum WAHO. Podczas ceremonii wręczenia tej nagrody całkiem raźno pobrykiwał!

Ostatni rocznik przychówku *Palasa* urodzonego w Polsce szczególnie obfitował w konie dzielne, wytrzymaałe i chętnie współpracujące z człowiekiem. Przykładowo, w SK Kurozwęki w roku 1991 urodziły się trzy ogierki: *Nenufar*, *Wykusz* i *Zgaduj*.

Nenufar s. (od *Nejtyczanka* po *Banat*) spędził na torze 2 sezony, startując 27 razy, w tym 2 razy wygrywając.

Kariera ta zamknęła się współczynnikiem powodzenia 1,56, czyli powyżej średniej. Po zejściu z toru, w roku 1995, został nabyty przez SK Kielnarowa i przeznaczony do użytkowania rajdowego. Okazał się nadzwyczajnie utalentowany w tej dziedzinie, czego ukoronowaniem stało się mistrzostwo Polski na dystansie 160 km, zdobyte w 1999 r., pod **Kajuszem Krzemienieckim**. Oprócz tego właściciel *Nenufara*, **Czesław Witko**, przekonał się o jego pojętności i podatności na układanie, zwłaszcza metodami „naturalnymi". Podczas przepędu koni upamiętniającego nasze wejście do UE (1.05.2004 r.) wspólnie z **Krzysztofem Czarnotą** zademonstrowali jego przydatność jako „araba w wersji dla emeryta", a ja zapamiętałam go wtedy jako wspaniałego, zrównoważonego wierzchowca. Drugi raz los zetknął mnie z *Nenufarem* podczas Wiosennego Pokazu Koni Arabskich w Białce 2006 r., kiedy to, w parze z K. Czarnotą na og. *Mąciwoda*, odegrałam na nim rolę Lady Stanhope podczas randki z Emirem Rzewuskim. Konia nie stresowała wtedy ani moja czerwona, szeleszcząca suknia, ani licznie zgromadzona publiczność, muzyka czy reklamy. Nie przypuszczałam wtedy, że 19-letni obecnie wał. *Nenufar* znajdzie się u mnie na zasłużonej emeryturze (od 16.09.2009 r.), co wcale nie

fot. Małgorzata Caprari

▲ *Emael (od/out of Ejnia /Algomej), Kurozwęki, zwycięzca pięciu wyścigów, w tym / winner of five races inc.: Janowa / Produce i/and Derby St.*

Pilarka (od/out of Pierzga / Negativ), Janów Podlaski, Czempionka Świata / World Champion Mare ▼

fot. Zofia raczkowska

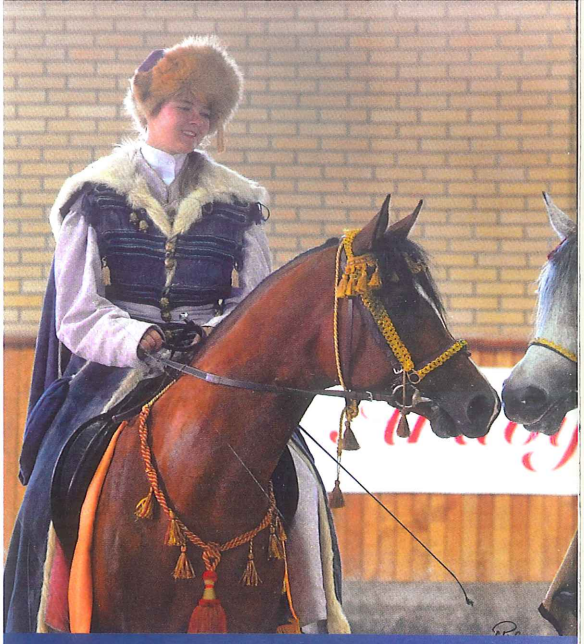

Zespół Szkół im. Adama Naruszewicza

oraz

Stadnina Koni w Janowie Podlaskim

zapraszają

absolwentów szkół gimnazjalnych do rozpoczęcia nauki w Technikum kształcącym w zawodzie hodowca koni w roku szkolnym 2011/2012.
Nauka trwa 4 lata.
Kończy się egzaminem maturalnym oraz egzaminem zawodowym (część pisemna i praktyczna), po zdaniu którego absolwent otrzymuje tytuł technik hodowca koni.
Atutem kształcenia jest praktyczna nauka zawodu odbywająca się w najstarszej polskiej Stadninie Koni Janów Podlaski.

Więcej informacji o rekrutacji na stronie:

zsjp.janowpodlaski.net

fot. Stuart Vesty

▲ *Endel (od/out of Elwira / Elf) Michałów, zwycięzca pięciu wyścigów, / winner of five races inc.: Kabaret, Wielki Szlem St.*

Ararat (od/out of Arra / Bandos), Janów Podlaski, kontynuator rodu / the chief progenitor of Saklawi I sire line ▼

respectively). Corresponding values for each of Polish State Studs (four private-bred colts weren't raced) are much more diversified (table 3). At Michałów, for the long time oriented to the show direction, the average indicators of use value were the lowest, although several good racers by *Palas* were born there.

During his stud career *Palas* got one Derby winner (the bay colt *Emael* 1988 (out of *Ejnia* by *Algomej*), Cs 10,80, bred at Kurozwęki); three Oaks winners (*Pieczęć*, gr., 1976, out of *Pierzga* by *Negatiw*, Cs 3,54, bred at Janów Podlaski; *Empala*, b., 1987, out of *Equitana* by *Aloes*, Cs 3,18, bred at Janów Podlaski; Al Adha, gr., 1989, out of *Albania* by *Gwarny*, Cs 3,33, bred at Białka) and two Criterium winners (the grey fily *Euzebia*, 1985, out of *Europa* by *Bandos*, Cs 6,02, bred at Janów Podlaski and the grey colt *Paragon* 1986, out of *Partita* by *Bandos*, Cs 4,56, also bred at Janów).

Apart from the Classic winners, *Palas* sired many persistent racers, subsequently obtaining good show and breeding results – literally „bold and beautiful" ones. Among them were, for example, the following mares and stallions:

– *Gizela*, gr., 1977 (out of *Gilza* by *Espartero*), Cs 3,44, bred at Michałów, placed second as well in the 2-y. o. fillies class of the Polish Nationals, as in the Oaks, a dam to an Oaks-winner;

– *Doping*, gr., 1978 (out of *Donna* by *Negatiw*), Cs 4,25, bred at Michałów, the Reserve Champion of Italy;

fot. Wiesław Pawłowski

oznacza odpoczynku. Mimo tylu przebytych w życiu kilometrów, nadal odznacza się żelazną kondycją i razem spędzamy wiele miłych chwil w siodle. Na V Jesiennym Pokazie Koni Arabskich w Janowie wystartowaliśmy w klasie Polskich Strojów Historycznych i zajęliśmy V miejsce. Mało tego, w VII Mistrzostwach Polski Amazonek w Damskim Siodle, choć koń nie miał dużo czasu, aby się z takim siodłem oswoić, braliśmy udział w dwóch konkursach: strojów historycznych i Freestyle, przy czym w tym ostatnim niósł

na grzbiecie nie tylko mnie, ale i moja suczkę!

Także jego rówieśnicy, *Wykusz* i *Zgaduj*, dożyli podobnego wieku i po długich karierach wyścigowych dzielnie służyli swoim właścicielom pod siodłem. *Wykusz* s. (od *Włóka* po *Pepton*) biegał przez dwa lata, mając na koncie 16 startów, jedno zwycięstwo i Wp 0,76. Od roku 2007 do dziś przebywa w Trzcielinie k. Stęszewa, u **Dariusza Szczepańskiego**, przez którego jest użytkowany jako wierzchowiec rekreacyjny. Mimo że pozostał nadal ogierem, spisuje się doskonale jako „koń rodzinny", pozwalając się obsługiwac i dosiadać nawet przez małe dzieci. *Zgaduj* gn. (od *Zagadka* po *Eufrat*), biegał aż 3 sezony, startując 31 razy i wygrywając 7 gonitw. Jego współczynnik powodzenia był najwyższy spośród tych trzech synów *Palasa*, bo w II sezonie użytkowania wyniósł 1,80. W 1999 r. nabyty przez **Alicję Najmowicz**, służył jej zarówno do hodowli, jak i pod wierzch. Właściciele obydwu ogierów zachwycali się ich spokojnym, zrównoważonym charakterem i łatwością w prowadzeniu.

Przytoczone przykłady świadczą, że liczne potomstwo *Palasa* potrafiło zdobywać laury na bardzo różnorodnych polach. Potwierdziło ono, że u polskich arabów możliwe jest połączenie urody z dzielnością i osiągnięcie przy tym wysokiego poziomu obu cech. ●

fot. Wojciech Kwiatkowski, z arch. autorki

Nenufar (od/out of Nejtyczanka / Banat), Kurozwęki, i/and Krystyna Chmiel

– *Kabała*, gr., 1978 (out of *Kometa* by *Elf*), Cs 2,45, bred at Michałów, the Junior Reserve Champion Mare of Poland;
– *Zulus*, gr., 1979 (out of *Zazula* by *Negatiw*), Cs 2,23, brd at Michałów, exported to France, where he won renown as a sire of endurance competitors;
– *Endel*, gr., 1981 (out of *Elwira* by *Elf*), Cs 2,24, bred at MIchałów, the Reserve Champion Stallion of Poland and Europe, the International Show Champion Stallion at Babolna;
– *Ararat*, gr., 1985 (out of *Arra* by *Bandos*), Cs 1,42, bred at Janów Podlaski, Polish National Champion, a class winner in the Nations" Cup, still standing at stud in Poland;
– *Arras*, dk. b., 1986, his full brother, Cs 3,92, bred at Janów Podlaski, the National Champion of Austria, later used in endurance.

Palas distinguished himself also as a sire of persistent, long-living and versatile horses. His son *Wiedeń*, gr., 1982 (out of *Wieża* by *Doktryner*), bred at Kurozwęki, was raced for 3 seasons with better than average results (Cs 1,70). Put to stud, he revealed inborn jumping talents – whenever succeeded to break free, he jumped over hedges! *Wiedeń* passed those talents on – used in half-bred Anglo-Arabian breeding, he sired many outstanding event horses. One of them was the grey stallion *Bajt* 1991 (out of *Bircza*), starting in the colors of Białka Stallion Depot.

The bay gelding *Elekt* 1985 (out of *Elektra* by *Bandos*), bred at Janów Podlaski, may serve as a classic example of a typical Arabian stamina and longevity. He spent 3 seasons at the racecourse, taking part in 29 races and winning 5 of them. His maximum coefficient of success, however, he obtained in the 3rd season of the career, what proved another characteristic Arabian trait – late maturing. After racing, *Elekt* joined the endurance team and did very well – he reached the level of Championships of Poland! Moreover, he revealed a great talent to an extremely different equestrian sports discipline – the dressage, advancing gradually from its „L' class to the „CC" class. He was able to win even in competition with sizeable part-breds, considered as more predisposed to dressage. this year *Elekt* in the age of 25 still took part in the II Arabian Horse Sports Championship of Poland, serving as a „professor" for less experienced riders. Last year he was granted the „WAHO Trophy", bursting with energy, when it was handed.

The last age group of *Palas* progeny born in Poland was especially rich in efficient and persistent horses, willingly co-operating with riders. The best representatives of the foal year 1991 were three colts born at Kurozwęki Stud – *Nenufar*, *Wykusz* and *Zgaduj*.

Nenufar, gr. (out of *Nejtyczanka* by *Banat*), spent 2 seasons at the racecourse, starting for 27 times and wining twice. His maximum coefficient of success reached 1,56, i. e. exceeded the average value. After the race career he was purchased by **Czesław Witko**, owner of the Kielnarowa Stud, and assigned to endurance rides. In that competition he did very well, in 1999 gaining the Championship of Poland on the distance of

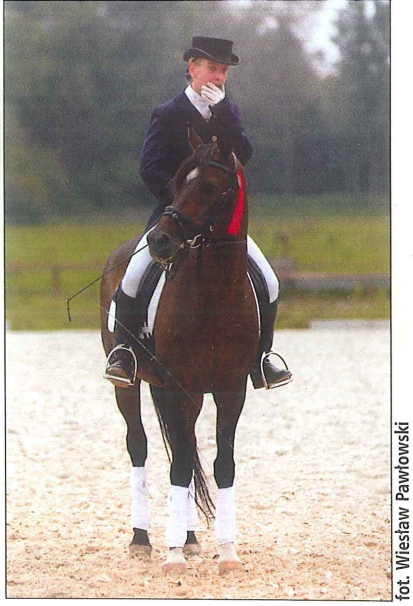

fot. Wiesław Pawłowski

Elekt (od/out of Elektra / Bandos), Janów Podlaski, wielokrotny Mistrz Polski w rajdach / multi Poland's champion in endurance i/and Agnieszka Romszycka

160 km, ridden by **Kajusz Krzemieniecki**. Apart from stamina, he revealed also a great docility and manageability under saddle, especially, when ridden by „natural" methods. I had the honor to ride him for the first time in 2004 at Kielnarowa, when we celebrated the access of Poland to the EU. Two years later I rode him during a „costume show" at Białka (in a break between separate classes of Youth Spring Arabian Horse Show), but at that time I didn't even dare to dream, that some day I'd be able to purchase him. It came true in 2009 and now, in the age of 19, *Nenufar* still enjoys the iron condition and plenty of energy, making my wonderful partner in pleasure riding. This year we started in the V Autumn Arabian Horse Show (Polish Historical Costume class) and in the VII International Sidesaddle Championships (in two competitions – Historical Costumes and Freestyle). In the last one he carried on his back not only me, but also my little Cavalier King Charles Spaniel bitch!

His peers, *Wykusz* and *Zgaduj*, lived up to similar age and after persistent race careers made good saddlehorses for their future owners. *Wykusz*, gr. (out of *Włóka* by *Pepton*), was raced for two years, with 16 starts, one win and Cs 0,76. Now he belongs to **Dariusz Szczepański** and is used as a pleasure riding horse by him and his family. On the other hand, *Zgaduj*, bay, out of *Zagadka* by *Eufrat*, spent three seasons at the racecourse, starting for 31 times, winning for seven times and obtaining the highest coefficient of success from those three *Palas* sons – 1,80 in the 2nd season of his career. Purchased in 1999 by **Alicja Najmowicz**, was used by her as well for breeding, as under saddle. The owners of both stallions enjoyed their calm character and manageability.

The examples given above proved, that the numerous progeny of *Palas* was able to win laurels in many different fields. It confirmed, that Polish Arabian horses could combine beauty and performance in one, obtaining the high level of both features. /transl. K. Ch./